

DE PLATE V.Z.W.

TIJDSCHRIFT VAN DE OOSTENDSE HEEMKRING "DE PLATE"

Vormings- en ontwikkelingsorganisatie en Permanente Vorming

Aangesloten bij de KULTURELE RAAD OOSTENDE en het WESTVLAAMS VERBOND VAN KRINGEN VOOR HEEMKUNDE

Statuten gepubliceerd in de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 1-2 mei 1959, nr. 1931 en gewijzigd volgens de Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad dd. 15 mei 1975 nr. 3395, de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 4 december 1966 nr. 31023 en de Bijlage tot het Belgisch Staatsblad van 5 oktober 1989 nr. 13422.

Alle medewerkers zijn verantwoordelijk voor de door hen getekende bijdragen.

Tekst overname toegelaten na accoord van auteur en mits vermelding van oorsprong.

Ingezonden stukken mogen nog NIET gepubliceerd zijn.

De auteurs worden er attent op gemaakt dat bij elke bijdrage een bronvermelding hoort.

		VERANTWOORDELIJKE UITGEVER	SECRETARIS
		A. VAN ISEGHEM	J.B. DREESEN
		IJzerstraat 1	Rode Kruisstraat 4
		8400 OOSTENDE	8400 OOSTENDE
		PENNINGMEESTER	REKENING
JAARGANG	24	J.P. FALISE	750-9109554-54
NUMMER	4	H. Serruyslaan 78/19	000-0788241-19
MAAND	april 1995	8400 OOSTENDE	

IN DIT NUMMER

- blz. 110 : **Y. VAN HYFTE** : Oostende 3 dagen in rouw : 11 - 14 oktober 1850.
- blz. 112 : **R. VANCRAEYNEST** : Nijverheidsinstellingen in de gemeenten rond Oostende in de tijd van Willem I.
- blz. 114 : **J.G. DE BROUWERE** : Wat voor wijn kocht een XIXde eeuwse Oostendenaar ?
- blz. 115 : **A. SMISSAERT (+)** : Oostende tijdens de eerste wereldoorlog (35).
- blz. 120 : **J.B. DREESEN** : De ijskelder van Hamman en het transport van ijs over zee.
- blz. 122 : **N. HOSTYN** : Hedendaagse beeldende kunstenaars in Oostende (8).
- blz. 126 : 3de lijst aankopen, schenkingen en andere opnamen in inventaris 1994.

APRIL - ACTIVITEITEN

De Oostendse Heemkring DE PLATE heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot de volgende activiteiten die doorgaan in de loop van de maand april.

APRIL I - ACTIVITEIT. WANDELVOORDRACHT

Wij nodigen U uit op

zaterdag 8 april 1995 om 15 uur

op het kruispunt van Rozen- Lijsterbes-, Anjelieren- en Schermpflanzenlaan, vóór de kerk, voor een studiebezoek aan de

ONZE LIEVE VROUW HEMELVAARTKERK

De organisatie van dit studiebezoek berust, eens te meer, bij ons bestuurslid en kerkenkenner bij uitstek de heer Jean Pierre FALISE.

Deze moderne kerk, met een rechthoekig grondplan en een aangebouwde toren, werd in 1958-59 gebouwd naar de plannen van de Oostendse architect SMIS. De brandramen zijn van de hand van de Oostendse glazenier Cor WESTERDUYN. De heiligenbeelden in keramiek werden gemaakt door de Oostendse beeldhouwer, schilder, keramist August MICHIELS. De kruisweg, aangebracht in de omgang rond-koor, is van een ander bekend Oostends schilder Willie BOSSCHEM. Oostendser kan het dus niet.

Toch kregen ook enkele buitenstaanders een kans. Het kunstig tabernakel is van edelsmid Maurits CLAEYS uit Brugge en het orgel werd gebouwd door PELS uit Herselt.

De H. DEVOTA (Nationale Heilige van Monaco) wordt hier vereerd. Dit ingevolge de jumelage van Oostende en Monaco bij welke gelegenheid een prachtig relikwierijve werd overhandigd door Prins Rainier van Monaco.

Minder gekend door de mensen van stad is deze kerk echter een bezoek overwaard, zij maakt een zeer harmonische en rustige indruk op de bezoekers.

Deelname is vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Maak van deze gelegenheid gebruik om Uw kennis van ons stadspatrimonium te verrijken met een minimum inspanning. Elk zegge het voort en noteer het rendez-vous op 8 april.

APRIL II - ACTIVITEIT. AVONDVOORDRACHT

Een avondvoordracht met dia's en documentatiemateriaal gaat door op

donderdag 27 april 1995 om 20u30

in de Conferentiezaal van de V.V.F. Oostende, Dr. Colensstraat 6.

MEI I-VOORDRACHT

De Oostendse Heemkring DE PLATE heeft de eer en het genoegen zijn leden en andere belangstellenden uit te nodigen tot een namiddagvoordracht met lichtbeelden op datum van

woensdag 3 mei, 1995 om 14u30

in de Conferentiezaal van de VVF.Oostende.Dr.Colensstraat 6.

Het onderwerp : OOSTENDE IN DE TWEEDE WERELDOORLOG
Minder gekende feiten uit de meidagen 1940

De spreker : de heer Roger REUNBROUCK.
Bestuurslid van de Kulturele Raad Oostende en
gekend WO2 kenner.

Als men het over de meidagen van 1940 te Oostende heeft is er meestal enkel spraak van de bombardementen en de aangebrachte vernielingen. Dat gebeurt dan op basis van de bestaande foto's. Maar er zijn ook andere facetten verbonden aan deze periode. We hebben de heer Reunbrouck bereid hebben gevonden ons hierover uitvoeriger te onderhouden. Als geen ander Oostendenaar heeft hij deze periode beleefd en in zijn geheugen gegrift.

Deze namiddag gaat hij uitvoerig in op onderwerpen zoals ; het verblijf van het 7de Franse Leger te Oostende; de passage en het verblijf van de Belgische regering en de diverse ministers in onze stad; het reserve hospitaal in Hotel de la Plage; de Conscience school story; het broodschip Aboukir en dies meer. Van de gelegenheid maakt hij gebruik om enkele minder gekende of onbekende lichtbeelden te tonen van plannen en foto's uit deze memorabele periode.

De heer Roger Reunbrouck koppelt zijn legendarische kennis aan een uitstekende verteltrant waardoor ook deze voordracht weer een must wordt voor eenieder met belangstelling voor de Oostendse geschiedenis.

Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort en wij rekenen op Uw aanwezigheid. Tot woensdag 3 mei 1995 om 14u30.

J.B.Dreesen.

Het onderwerp : 125 JAAR ZEESTATION, VAN DE DEBARCADERE TOT OOSTENDE KAAI.

De spreker : de heer Ferdinand GEVAERT, bestuurslid van De Plate.

Het eerste Oostendse Zeestation heette in de volksmond "Débarcadère" het franse woord voor "aanlegplaats - landingsplaats". Het was de plaats waar de passagiers van de Oostende-Doverlijn inscheepten of ontscheepten. Als zij van of naar de trein moesten dienden ze zich te verplaatsen naar het Spoorwegstation dat iets verder op het Hazegras lag.

Omstreeks 1870 had men reeds een nieuw zeestation in gebruik genomen met hotel en buffet, maar de verbinding naar de trein bleef haperen. Die kwam er eerst op het einde van de vorige eeuw. Het Zeestation werd toen ook een volwaardig Spoorwegstation.

Over de ontwikkeling van deze brok Oostendse zee- en landgeschiedenis spreekt U vanavond ons geacht bestuurslid de heer Ferdinand GEVAERT. Als geen ander beheerst hij de geschiedenis van het Oostendse transportwezen te water en te land. Daarbij huldigt hij de gulden regel dat een beeld of een tekening meer dan honderd woorden waard zijn.

Een voordracht die U niet moogt missen omdat ze U zeer veel zal bijbrengen over dit aspect van de Oostende-Dovertrafiek. Zoals steeds is de toegang vrij en kosteloos ook voor niet-leden. Men zegge het voort en wij verwachten U stellig.

J.B. DREESEN

OUDE FOTO'S GEVRAAGD !

Ten einde het boekje "100 jaar Vrij Onderwijs te Mariakerke" te kunnen verluchten met foto's wordt dringend een oproep gedaan op al wie foto's in het bezit heeft omtrent het vroegere "schoolleven" in de vrije scholen van Mariakerke en Raversijde. Het betreft dus zowel de jongens- als meisjesschool (dus ook de Zwitserlandstraat). Deze kunnen afgegeven worden in beide scholen en in het klooster of ze worden opgehaald na een telefoontje (059/50.55.47 of 59/70.70.26). Uiteraard worden die nadien terugbezorgd.

FOTOTENTOONSTELLING

Tijdens het laatste weekend van april wordt in het O.L.-Vrouwcollege, Aartshertogstraat, 26 te Mariakerke een fototentoonstelling gehouden over "100 jaar Vrij Onderwijs te Mariakerke".

De tentoonstelling wordt geopend op zaterdag 29 april om 18 u na een academische zitting. De fototentoonstelling is verder doorlopend toegankelijk op zondag 30 april vanaf 10u30.

Op de tentoonstelling zal een boekje omtrent een eeuw vrij onderwijs te Mariakerke te koop aangeboden worden.

OOSTENDE 3 DAGEN IN ROUW : 11-14 OKTOBER 1850

door Yvan VAN HYFTE

"S.M. la Reine est morte au palais d'Ostende, aujourd'hui à 8 heures 10 minutes le matin". Met die woorden begint het officieel communiqué die Ch. ROGIER, minister van Binnenlandse Zaken naar de inspecteur generaal van alle burgerwachten in het land laat verspreiden.

De feiten die hieraan voorafgingen, zijn voldoende gekend (1). Zowat een maand vóór die bewuste 11 oktober komt de 38 jarige, toen al doodzieke Louise-Marie-Thérèse-Charlotte-Isabelle d'Orléans vanuit Laken naar de kust in de hoop dat de Oostendse zeelucht haar goed zou doen. De verbanning van haar Franse ouders en de dood van haar eenjarig kind hadden haar flink wat psychisch aangetast.

Al vanaf 5 oktober hebben de medische bulletins het als maar over "...la grande faiblesse qui s'est compliquée d'un redoutable fièvre...". Diarree en hoest nemen zienderogen de krachten af. Iedereen vreest een fatale afloop die er komt in de armen van haar moeder...

Minder gekend zijn de eerste dagen na haar overlijden. Hierover vond ik een werk uit 1851 (2), dat de enige koninklijke uitvaart die Oostende heeft gekend, vrij uitvoerig behandelt. Van de 3 dagen rouw wil ik een evocatie geven.

* * *

Nauwelijks een paar uur na haar overlijden weet iedereen in het onbeduidende Oostende (13.000 inwoners) wat er in het koninklijk paleis in de Langestraat gebeurd is. Alle winkels en vensters van particuliere huizen worden gesloten. Velen willen haar nog een laatste maal zien. Enkel de bedienden en het werkvolk van het paleis worden toegelaten.

10.00 u. In de parochiekerk wordt een mis opgedragen in aanwezigheid van de Belgische en Franse koninklijke families. Koningin-moeder Marie Amélie dwingt door haar serene verschijning respect af bij de aanwezigen. In een inderhaast gebouwde eenvoudige rouwkapel naast de doodskamer wordt een tweede mis gelezen. Leopold I, de hertog van Brabant, de graaf van Vlaanderen en de jonge prinses Charlotte zitten geknield vóór het levenloze lichaam. Aan Franse zijde is er Marie Amélie, de hertogin van Orléans, prinses Clementine, de prins Joinville en de hertog van Aumale. Naast het medisch team bevinden zich ook nog een aantal hoogwaardigheidsbekleders onder deze gekroonden en ongekroonden.

Ondertussen zijn de ministers ROGIER en VAN PRAET, samen met hofmaarschalk DE MARNIX vanuit Brussel gearriveerd want over een uur wordt de overlijdensakte getekend. Eerst moeten de 3 dokters officieel de dood hebben vastgesteld. Onder de 9 getuigen die ondertekenen, is eveneens Burgemeester SERRUYS (3).

12 oktober. Oostende rouwt. Huizen, winkels, luiken, alles blijft dicht. In de haven liggen Belgische, Engelse, Hollandse en

Pruisische schepen met de vlaggen halfstok. Aan consulaten hangt zwart krib aan de vlaggestok... Vóór Langestraat 69 troepen zwijgzaam nieuwsgierigen samen. Op beleefd verzoek van de schildwachten verwijderden zij zich in alle rust. Binnen is er die morgen een mis in de geïmproviseerde rouwkapel. Enkel de hertog van Nemours is afwezig; hij is bedlegerig in het hotel Fontaine, een eind verder in de zelfde straat. Zwarte behangen stof dekt de vensters af. Tegenover de lijkbaar staat een altaartje waarrond 3 rijen kaarsen de kamer verlichten. Op haar sterfbed ligt Louise met samengevouwen handen en armen geploid op de borst.

Alvorens het lichaam te balsemen, mag de Oostendse tekenaar VAN CUYCK met grote nauwkeurigheid een rustig ingeslapene vereeuwigen.

Nu is de menigte aan de beurt die wat opdringerig staat te wachten vóór de verschillende ingangen van het paleis.

Na de middag gaan 4 artsen over tot een autopsie waarna de balseming kan beginnen. Daarna wordt de koningin te midden wit en zwart satijn in een foedraal neergelegd die op zijn beurt past in een loden kist. Alles wordt geborgen in één mahoniehouten kist met zilveren sloten en plaatjes die om 19.00 u voor eeuwig dichtgaat. In de naburige straten en vóór het paleis blijven de mensen geduldig wachten.

13 oktober. 's Morgens worden 3 missen gelezen. Koning Leopold I en de hertogin van Orléans wonen een religieuze plechtigheid bij in de Anglicaanse kapel.

14 oktober. Een maandag. Al om 7 uur leest de bisschop van Brugge de mis in de rouwkapel. Iedereen is aanwezig. Om het half uur klinkt een kanonsalvo. Om 8 uur rijden 6 wagens van het hof de koninklijke familie naar het station. De zwarte sluiers van Marie Amelie en haar dochter verbergen hun verdriet. Op straat zie je niks dan zwarte kleren. Arme volkswomen kunnen enkel een zwarte band op hun muts dragen. De Oostendse maatschappij Concordia deelt rouwprentjes uit.

Om 10 u begint de stoet zich te vormen. Van het paleis tot aan het spoorwegstation vormt de burgerwacht en het garnizoen een erehaag : Langestraat - Comediestraat (nu Louisastraat) - Wapenplein - Kapellestraat - Sint Thomasstraat (nu Kapellestraat) - Station (4 a).

Vooraan loopt een peloton van het 7e Linie. Daarna de Oostendse muziekverenigingen, de Sint Sebastiaansgilde met zijn vaandels, de Société des Frères d'Armes de l'Empire, de Oostendse vissers met hun vlaggen, afvaardigingen van maatschappijen uit de omgeving. Vervolgens de infanterie en de artillerie van de Burgerwacht, een Bataljon van het 7e Linie, de Oostendse geestelijkheid en de lijkwagen getrokken door 6 "aangeklede" paarden. Die is volledig bedekt met zwarte lakens. Bovenop een kussen met de koninginnekroon erop (4 b).

Vóór het station stellen alle maatschappijen zich in een vierkant op. Enkel de geestelijkheid, de ministers en de officieren van het Hof gaan binnen. Spoorwegmannen in rouwuniform dragen de kist naar een wagon die volledig in het zwart is omhuld en waarop een zijden kussen met de kroon rust. Binnenin hangen zwarte draperi  en met zilveren franjes. Er is plaats voor een altaar waarop 12 kaarsen

branden. In het midden staat de kist tussen 4 bidstoelen waarop 4 kanunnikken van het bisdom Brugge plaats nemen. Onder haar naam op de doodskist lezen ze "née à Palerme le 3 avril 1812).

Vóór en achter die rouwwagon zijn elk nog twee rijtuigen aangekoppeld. De "Genoveva van Brabant" trekt het konvooi en rijdt onder musketsalvo's het station uit. Burgemeester SERRUYS, volksvertegenwoordiger VAN ISEGHEM en de Westvlaamse gouverneur vergezellen de stafofficieren en de eredames, richting Brugge....

- (1) Voor de laatste levensweken verwijs ik naar het boeiend historisch werk van M. KERCKVOORDE "Louise Marie van België. Het vergeten leven van Louise Marie, eerste koningin van België". Tielt 1989.
- (2) J.P. LEPAGE : "A la mémoire de sa majesté Louise Marie d'Orléans, première reine des Belges". Bruxelles 1851.
- (3) Ook nog aanwezig waren : de ministers C. D'HOFFSCHMIDT en F. ORBAN, de luitenants-generaal baron PRISSE en graaf GOBLET D'ALVIELLA en de intendant van de civiele lijst CONWAY.
- (4 a en b.) zie A. VERBOUWE : "Iconografie van het arrondissement Oostende" nr. 590 en afbeelding nr. 36.

**NIJVERHEIDSINSTELLINGEN IN DE GEMEENTEN ROND OOSTENDE
IN DE TIJD VAN WILLEM I**

door Raymond VANCRAEYNEST

Op 16 oktober 1818 vroegen de gedeputeerde Staten van de provincie West-Vlaanderen aan de steden en aan de districten een staat op te maken van de fabrieken, manufacturen en andere nijverheidsinstellingen. Daarbij werd gevraagd op te geven : de aard van de instellingen en hun aantal, het aantal tewerkgestelde werklieden, het gemiddeld dagloon dat hun werd uitbetaald, de vroegere en de huidige toestand van het bedrijf, de bestemming van de afgewerkte producten, de factoren die schadelijk zijn voor de voorspoed van het bedrijf, de maatregelen die moeten getroffen worden om die nadelen weg te werken.

De Koninklijke Commissaris voor het district Oostende, Auguste WIELAND, gaf daarop antwoord op 4 november 1818 (1) voor al de gemeenten van het district, waaruit ik de aangrenzende gemeenten van de stad Oostende heb gelicht : Mariakerke, Stene en Bredene. Oostende als stad viel niet onder het gezag van districtcommissaris WIELAND.

MARIAKERKE

De enige nijverheidsinstellingen zijn twee molens :

- 1) Eén windmolen voor graan waar één arbeider werkt die één gulden verdient. Eertijds bloeide de zaak beter en nu is de toestand middelmatig.

- 2) Eén windmolen die 2 arbeiders tewerkstelt die één gulden verdienen. Vroeger gingen de zaken beter maar nu begint het weer goed te gaan. Deze molen dient om beurten om olie te persen (olieslagerij) en om gerst te pellen.

De eerste molen is waarschijnlijk de Albertusmolen en de tweede deze die stond bij de Molenstraat (zie : Germain BILLIET, Omtrent de Albertusmolen in Mariakerke, in De Plate, jg. 24, nr. 1, januari 1995, p. 10-16).

STENE

De vermelde instellingen zijn hier :

- 1) Twee steenbakkerijen die 40 werklieden tewerkstellen die 71 tot 80 cent verdienen. De zaken gaan goed; er zijn nog 12 arbeiders in dienst voor het vormen van de stenen en deze verdienen één gulden per duizend stenen.
- 2) Eén windmolen om graan te malen waar één arbeider is tewerkgesteld die één gulden verdient. De zaak draait goed.

BREDENE

Deze gemeente is veruit de grootste nijverheidsgemeente zoals blijkt uit volgende opsomming :

- 1) Twee brouwerijen die 4 arbeiders tewerkstellen die 1 gulden, 42 cent verdienen. Eertijds waren het bloeiende zaken. Nu is er één die sinds 4 jaar bijna niet meer werkt, te wijten aan geldgebrek van de eigenaar. De toestand van de andere is zoals vroeger. Ze zetten hun produkten af in Bredene en in de omliggende gemeenten.
- 2) Eén steenbakkerij die 18 arbeiders tewerkstelt die 95 cent per dag verdienen. Zes jaar geleden was het een zeer bloeiende zaak wegens de werken aan de fortificaties van Oostende.
- 3) Twee paardemolens om graan te malen die 2 arbeiders tewerkstellen tegen 60 cent per dag. Ze worden alleen gebruikt om het graan te malen dat afkomstig is van de oogst en bestemd is voor het verbruik van de eigenaars.
- 4) Drie windmolens om graan te malen stellen 3 arbeiders tewerk tegen 60 cent. De zaken gaan goed voor zover de middelen het toelaten.
- 5) 14 windmolens om hout te zagen (zaagmolens). Daar werken nog 8 arbeiders tegen 60 cent. Eertijds een zeer bloeiende zaak, maar nu gaat het zeer slecht. De afzet is bestemd voor gans het Koninkrijk der Nederlanden, maar de handel is nu in verval. Van de 17 molens die er aanvankelijk waren werden er al 3 afgebroken en van de 14 overblijvende zijn er 2 die nog amper kunnen werken.
- 6) Twee zoutziederijen die 4 man tewerkstellen tegen 78 cent. De zaken gaan ook nu nog zeer goed. De leveringen gebeuren in Bredene en in de omliggende gemeenten en ook in de steden Oostende en Brugge.

-
- (1) Rijksarchief Brugge. West-Vlaanderen, Modern archief, 2e reeks, bundel 717.

WAT VOOR WIJN KOCHT EEN XIXde EEUWSE OOSTENDENAAR ?

door J.G. DE BROUWERE

De heer directeur van de "Mont de Piété" was verleden eeuw te Oostende een man van stand. Een man van stand had toen een "kelder", - een wijnkelder wel te verstaan. Ik kon uitmaken dat J.-J. DE SORGHÉ (sinds 1859 directeur van de Berg van Barmhartigheid) óók een wijnkelder had, en dat hij zijn wijn kocht bij de "Compagnie générale des vignobles" te Brussel (1). Maar hoe kwam die Oostendenaar er toe zijn feestdrank bij de Brusselse filiale van een multinational te kopen ?

VINS EN CERCLES ET EN BOUTEILLES.

(Francs detous frais à nos magasins hors Bruxelles.)

Les Vins qui ne conviendront pas seront changés.

Monsr Soenens

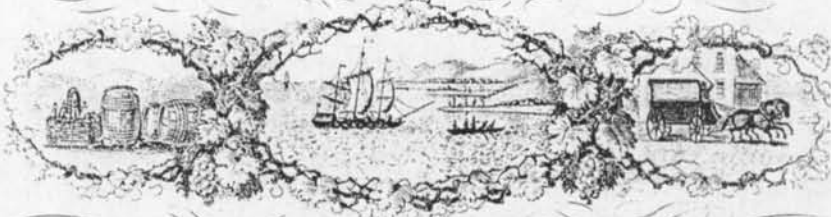
BORDEAUX ROUGE. 1844.		PRIX		BOURGOGNE. 1842.		PRIX		VINS ÉTRANGERS.		PRIX	
		Bouteilles	Cercles			Bouteilles	Cercles			Bouteilles	Cercles
Château Lafite Château		1000	5	Romanée	360	3	50	Madère, Véros, Porto	3	50	
Margaux Château Latour				Chambertin	380	3	50	Malaga, Aorta	4		
St-Jean, Grosse, Margaux		600	3	Nichebourg	320	2	50				
St-Jean, Mouton		400	2	Volnay, Pommard	280	2	35	LIQUEURS ET SPIRITUEUX.			
St-Jean, Pichon Longueville		300	1	Meursault (Blanc)	250	2		San-de-vie de Cognac (vieux)	3		
St-Jean, Pichon Longueville		250	1		250	2		(ordinaire)	2		
St-Jean, Pichon Longueville		220	1	VINS DE RHIN L'ANNEE 1768				Alum de la Dominique	2	25	
St-Jean, Pichon Longueville		190	1	1842	400	3		Wisch de la Grande Noire	2	25	
				Marceline	400	3		Alouche Soudor	4		
VINS BLANCS.				Schlossmühl	350	2	50	Guirao de Hollande	3		
Sauterne, Barsac, Cognac		600	3	St-Jean	330	2	25	St-Jean	3		
St-Jean, Barsac, Cognac		300	1	St-Jean	260	1	25	St-Jean de Panché	3	50	
St-Jean, Barsac, Cognac		200	1	St-Jean	200	1	30	St-Jean de Panché	1	50	
				St-Jean				Vermout de Turin	4		
CHAMPAGNE.				St-Jean				Liqueurs assorties	3	50	
Crémant			3	Vins de Tourne vieux			2				
St-Jean de Panché			5					VINS DU RHÔNE.			
St-Jean de Panché			4	Herminage, Côte, robe			4	huile supérieure de Noire	3		
St-Jean de Panché			4	St-Jean			4	Vinagre de vin	1		
St-Jean de Panché			4	St-Jean			4				

à ajouter 1/2 par barrique et 20 cms par bouteille. Je transport et autres

Le verre est compris dans les prix ci-dessus. L'agence de Bruxelles agent de l'Offende

COMPAGNIE GÉNÉRALE DES VIGNOBLES.

Maison de confiance fondée sous les auspices de grands propriétaires et tirant directement du vignoble.

Entrepôt Central : Chaussée d'Etterbeek, 23. A BRUXELLES.

Maisons à Bordeaux, Beaune, Cologne & Rheims.

Daar de familie DE SORGHIER zo ongeveer alles bewaarde, vond ik ook daar een antwoord op. Midden vorige eeuw had de "Compagnie générale des vignobles" een vaste vertegenwoordiger te Oostende. De man heette L. SWIJCKENS, en was een zeer ijverig man, die zijn klanten regelmatig, - d.i. rond het jaareinde, - een prijskaart bracht. Die kaart was een zeer mooie porseleinkaart, op wier rugzijde de prijslijst gedrukt stond. Telkens schreef SWIJCKENS er bij, dat per fles een som van 20 centiemen moest bijgevoegd worden, en per vat een (hoge) som van 10 frank. Die toeslag moest de verzendingskosten dekken, én, - niet te verwaarlozen ! - om de stadsrechten aan het octrooi te betalen (2).

(1) Ostendiana VI, blz. 165.

(2) Het mag ons niet verrassen, maar de octrooirechten waren te Oostende de belangrijkste bron van inkomsten van de stad, - zie : Rapport sur l'administration...de la ville d'Ostende, dd. 15/12/1853, blz. 42.

OOSTENDE TIJDENS DE EERSTE WERELDOORLOG (35)

door Aimé SMISSAERT (+)

Weinig scheelde het of schrijver dezès miek heden kennis met het duitsch gevang.

Haperachtig achter nieuws, was hij te weet gekomen dat er een nummer van het Engelsch dagblad The Times, van 21 December 11. in stad was binnengerocht, en wel dat hij het vinden kon in de herberg van een zijner vrienden, de heer Karel FARAZYN, 71 Kristinastraat. Daar naartoe heden namiddag, iets achter den 4 1/2 en met den jongsten zoon Omer, in de keuken gekropen om het nieuwsblad te lezen en eenige aantekeningen te nemen. De lamp was ontstoken geworden en de gordijnen gezakt opdat men van op den koer, die langs den eenen kant de keuken van de herberg scheidt, niets zou zien. Jammaar ja, op zeker oogenblik kwamen 2 duitsche matrozen de keuken binnengestormd, recht op de tafel toe. Omer FARAZYN had de tegenwoordigheid van geest het nieuwsblad onder de tafel te werpen, terwijl schrijver dezès het blad halfvol geschreven papier, dat voor hem lag, verfrommelde en in zijnen zak stak. De duitschers hadden dat natuurlijk gezien en ze schoten toe. Schrijver dezès, na eerst geweigerd te hebben, gaf hun het papier - intusschen had de jongste dochter van M. FARAZYN, Palmyre, onder voorwendsel achter haar vaders bril te zoeken, zich onder de tafel kunnen bukken en de helft van de Times onder haar voorschoot kunnen verbergen. Rap als de wind werd het stuk "verboden vrucht" in verzekerde bewaring, op een afdak, geworpen. Een der matrozen rook echter lont : hij zocht onder de tafel en vond het overschot van het blad. Met eenen boosaardigen glimlach om de lippen - wij zien nog dien lach ! - snauwde hij toe : "Ah ! Zeitungen von England ! Spion ! Kapot schiessen !". Hij vroeg ons waar wij het blad hadden gehaald; wij weigerden beslist te antwoorden vooraleer in tegenwoordigheid van den officier van wacht te worden gebracht.

De tweede duitscher, een met een pelk onder het oog, werd achter de wacht gestuurd. Intusschen stond de andere maar altijd te brommen van "spionnen, kapot schiessen" en dies meer; op zeker oogenblik haald hij iets uit zijn zak, iets dat ruttelde en klonk

lijk ijzer. Wij verbleekten - later bleek het dat wij 't zelfde gedacht hadden : "de branjeletten", (de handboeien). Wij waren mis; het was een horloge met een stuk ijzer of bronzen ketting !

Bijna op het zelfde oogenblik kwam Mevr. FARAZYN, die men uit de Paterskerk was gaan halen, bij en, met hare gewone koelbloedigheid : "'t Is wel een affaire, zei ze, voor een stuk gazet hier dezen namiddag op eene tafel gelaten door een vreemdeling !". Z'had ons de reddingsplank toegestoken !

Weldra kwamen vier mannen van de wacht, bajonet op het geweer, met eenen officier en een onzer ten voorlopigen titel aangenomen politieagenten. Schrijver dezes vroeg aan den officier of hij Fransch kende, en op het bevestigend antwoord, dischte hij hem het fabelken op, uitgevonden door Mevr. FARAZYN. "C'est bien, c'est bien", antwoordde de officier "nous verrons !" ('t Is wel, wij zullen zien).

Wij moesten allen uit de keuken en in de herbergzaal. De verbruikers hadden deze reeds verlaten, en een man der wacht vatte post aan de deur. Gansch het huis werd doorzocht, en zulks duurde schrikkelijk lang, bijzonderlijk voor schrijver dezes, die met den herteklop op het lijft zat bij de gedachte dat men eene huiszoeking te zijnent zou kunnen doen, en dan de hand leggen op zijne notas ! Zonder de minste twijfel zou hij alsdan uit vuile lepels hebben geëten ! Gelukkig kon hij enkele woorden zeggen aan den politieagent, die hem beloofde van zoohaast zijnen dienst zou geëindigd zijn, 't is te zeggen om 7 ure, zijne vrouw te gaan verwittigen.

Eindelijk, na ruim een uur onderzoek, 't gerocht al rond den zessen, kwamen de officier, de 2 matrozen en de mannen van de wacht, van boven : in een koffer hadden zij een fotografisch toestel gevonden, en daarover moest enige uitleg gegeven worden. Nu, dit gereedelijk gedaan, en er werd ook bewezen, dat het toebehoorde aan een duitscher, die aldaar gedurende den zomer had gewoond en in de eerste dagen van de oorlog gevlucht was, zijn koffer nalatend.

Dan werden de namen der betichten opgenomen : M. FARAZYN, Mevr. FARAZYN, Ferdinand, Palmyre en Omer FARAZYN. Schrijver dezes was reeds half en half vergeten door den opteekenenden politieagent, toen een der matrozen, deze met de vlek onder het oog, uitriep : "Und die da !" (En die daar !) - en krak, hij was vast !

Schrijver dezes trok dan zijn stoute schoenen aan en hij wilde beginnen uitleggingen te geven aan den officier doch deze : "Gij hebt onzen argwaan opgewekt met dit stuk papier te verfrommelen". - "O, zulks gebeurde uit schrik !" - "Wij zijn toch geene barbaren" *Leuven* en *Dinant*, die woorden brandden ons op de tong, doch wij konden ons gelukkiglijk inhouden, en wij trachtten den officier te doen verstaan dat eenieder verschieten zou, ja zelfs schrik zou hebben, wanneer aldus twee matrozen een stille keuken binnenstormen.

"C'est bien, monkelde de duitscher ce ne sera pas beaucoup" ('t Is wel, 't zal niet veel zijn). Hij groette ons op militaire wijze, bevoel aan een der mannen het fotografisch toestel mee te nemen, en weg waren ze !

Wij waren vrij, voorloopig ten minste, en wij hadden tijd en gelegenheid om ons verdedigingsplan stevig vast te stellen : wij waren immers niet grondig onderhoord geworden !

Doch eerst trok schrijver dezes naar huis, om zijne nota's in veiligheid te brengen : 't was de eerste vertiekkeling die ze ondergingen !

* * *

Vandaag kwam de eerste zending, 40 zakken meel aan 39 fr., van het Amerikaanse Komiteit toe. Het Bevoorradingskomiteit ontving tevens een brief van baron RUZETTE, voorzitter van het Provinciaal Komiteit, het goed nieuws brengende dat er te Brugge nog 633 zakken voor Oostende gereed liggen. MM. LEYHAUSEN en VAN VLAENDEREN zullen ze, samen met BITTINGER, gaan afhalen.

Nog een ander goed nieuws : onze onvermoeibare Deken verklaarde heden in 't Bevoorradingskomiteit dat hij te Vlissegheem nog 23 duizend kilos terwe had kunnen koopen.

Zondag 27e December -

VIERENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Kanongebulder, gansch den nacht en gansch den dag, doch meest rond 7 ure.

Concerts gelijk gisteren. Rond 9 ure vloog eene "taube" over de stad, rond 2 ure nog een.

Deze avond, aan Petit Paris, werd een matroos tijdens een gevecht met een "grijze veste", getroffen door een kogel en doodelijk gewond weggedragen.

De volgende plakbrief is uitgeplakt geworden :

Keizerlijke Kommandatuur van Oostende

VERORDENING over den verkoop van BROOD

1. - Meel mag alleen tot het bakken van brood gebruikt worden.
2. - De verkoop van brood mag alleen geschieden in de gemachtigde bakkerijen en in tegenwoordigheid van eenen gemeente-bediende, 's morgens van 7 tot 11 ure (Duitsch uur).
3. - Ieder familie-overste bekomt dagelijks de hoeveelheid brood, waarop hij recht heeft, op de basis aangeduid op eene broodkaart door de gemeenteoverheid afgeleverd.
4. - De prijs van het brood is bepaald op 26 pfennigen (32 centiemen) per kilo. Een minder gewicht van 5 per cent zal toegelaten worden.
5. - De andere uitvoerings-maatregels, door den Gemeenteraad in zitting van 8 December vastgesteld, worden goedgekeurd.

Oostende, den 24 december 1914.

De Stadskommandant,
get. BITTINGER
Kapitänleutnant

* * *

Verscheidene personen der familie FARAZYN, nl. M. en Mevr. FARAZYN, MM. Ferdinand en Omer FARAZYN, moesten heden namiddag om 4 ure in de Kommandantur verschijnen om te verantwoorden over het feit dat er gister ten hunnen huize, een engelsch dagblad werd gevonden.

Alleen M. Omer FARAZYN werd ondervraagd, en dan nog wel gedurende ruim drie kwart uurs. Hij speelde wonderwel zijne rol : een vreemdeling was een glas bier komen drinken en toen hij weg was, had hij op een tafel het blad in kwestie gevonden. Hij had het medegedaan naar de keuken en toen, ongeveer een uur later, schrijver dezès, een vriend zijns vaders, dezen laatste was komen bezoeken, had hij het dagblad gevonden en gewezen op het gevaar dat er bestond dergelijke papieren in huis te hebben. Schrijver dezès had toen het blad beginnen lezen en eenige notas genomen ten einde thuis zijne vrouw inlichtingen te kunnen verschaffen.

Men toonde toen M. Omer FARAZYN het blaadje dat schrijver dezès daags voordien, bij 't binnenstormen der 2 duitsche matrozen, verfrommeld had. Hij erkende het en sedert gister op de hoogte gebracht zijnde, kon hij zeggen wat er op stond. De duitsche officier bekende vlakaf uit ons kattedeschrift niet te kunnen geraken.

Men deed hem zijne ondervraging teekenen, snauwde hem een "Heraus Schwindel" (hieruit, bedrieger) toe en de familie FARAZYN mocht vertrekken niet zonder 100 frank boet te hebben betaald en het photo-toestel in beslag te hebben zien nemen. (Geen verder gevolg werd aan deze zaak gegeven en schrijver dezès werd nooit verontrust).

Maandag 28e December. -

VIJFENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Slecht weder vandaag, hevige rukwinden uit het Z.W.

Deze morgen rond 8 1/2 ure, komt een tram met gekwetsten van den kant van Middelkerke af.

Gansch den dag door trekken karren met hout Leffinghe- en Middelkerkewaarts op. Weinig boerinnen op de markt, een 6 tal kramen zijn open op de vleeschmarkt.

Deze morgen kwamen veel vrouwen en kinderen van Middelkerke gevluht, daar die gemeente nog altijd beschoten wordt.

Vandaag door de zorgen van het Onderstandskomiteit, de uitdeeling van cokes aan de noodlijdenden. Dit Komiteit heeft nog 400.000 kilos cokes aangekocht.

Heden en morgen moesten de burgerwachten onzer stad, zich aangeven ter miliciezaal op het stadhuis. Nogal wel burgerwachten beantwoordden dien oproep. In de miliciezaal zaten 3 duitsche officieren, die hunne namen, voornamen, geboortedatum en woonst vroegen en hun een stuk (in 't Vl., Fr. en duitsch opgesteld) deden teekenen bij hetwelk zij zich verbonden de wapens tegen Duitschland niet meer op te nemen.

HET NOODGELD TE OOSTENDE 1914-1918

Reeds op 4 december 1914 gaf het stadsbestuur van Oostende noodgeld uit voor een bedrag van 2.334.538 fr., uitbetaalbaar in de gemeentekas op 15 maart 1915, verdeeld over drie waarden: 1 fr., 5 fr. en 20 fr. zoals bovenaan getoond. Daaronder staan enkele latere uitgaven van Oostends noodgeld afgebeeld. Op het einde van de oorlog was het bedrag aan uitgegeven noodgeld opgelopen tot een totaal van 15.724.000 frank.

Dinsdag 29e December. -

ZESENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Heden, gelijk andere dagen, "halen en brengen" van soldaten, hout en voorraad. Rond 9 ure komt, uit de richting van Middelkerke, eenen tram vol met gekwetsten af.

* * *

Wij waren deze namiddag op het stedelijk kerkhof. In den zoogenaamden "Geuzenhoek", zijn thans, op 4 plaatsen na, twee rijen graven van Duitschers.

Er liggen ook slachtoffers van den oorlog in de perken, voorbestemd aan de burgersbevolking.

Woensdag 30e December. -

ZEVENENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

Daargelaten het toebrengen van talrijke gekwetsten, en kanongebulder uit de richting van Middelkerke, valt er heden niets bijzonders aan te stippen.

Heden ging M. DEMARTELAERE, kondukteur bij stadswerken, naar Middelkerke met een 12 tal mannen om den weg te herstellen - natuurlijk op bevel der Duitschers. Aan de kerk gekomen viel er een houwtser, op een 10 tal meters van hem, op de tramlijn : eene vreeselijke ontploffing volgde en een der werklieden werd tamelijk erg gekwetst.

De stad krijgt bevel 3 hangaars te bouwen voor vliegtuigen dicht aan de hofstede PASSCHYN, op Mariakerke. Ieder hangaar zal 2 vliegtuigen moeten kunnen bevatten.

De houder van het *Hôtel Excelsia*, hoek der Wapenplaats en Vlaanderenstraat, wordt verwittigd dat hij zijne 4 badkamers, van 's morgens 9 tot 's namiddags 6 ure ter beschikking der officieren moet stellen, aan 1 fr. per bad.

De koffijhuishouder van het *Café Berlin*, Witte Nonnenstraat over het Vredegerecht, moest heden 100 frank boet betalen om aan een matroos een halveken anisette geschonken te hebben.

Donderdag 31e December. -

ACHTENZEVENTIGSTE DAG DER BEZETTING

In den afgelopen nacht, hevig en aanhoudend kanongebulder, en opzending van vele hulpstroepen.

Op de markt deze morgen, enkele boter- en groenselboerinnen. De politie heeft maartregelen genomen opdat de beschikbare groensels niet al door de voortverkoopers zouden opgekocht worden. De voortverkoopers mogen bij kleine hoeveelheden koopen - op die wijze kunnen onze huishoudsters ook een weinig groensel bemachtigen. De prijs der groensels is nagenoeg dezelfde als verleden Donderdag. De boter geldt 3.70 f. de kilo.

door J.B. DREESEN

Veel van de technische snuffjes en apparatuur die ons moderne leven beheersen zijn voor ons zo vanzelfsprekend dat we ons moeilijk kunnen voorstellen dat ze enkele generaties geleden nog onbekend waren.

Een typisch voorbeeld is de frigo en de diepvries. In elke woonst is dit het gewoonste ding van de wereld. En toch was, nog geen eeuw geleden, ijs, voor het merendeel van de mensen, een produkt dat je enkel kon krijgen in de winter en dan nog op voorwaarde dat het hard genoeg vroom.

Reeds in de middeleeuwen werd tijdens harde winters ijs gekapt in wat men "ijsputten" noemde. Dit ijs werd bewaard in speciaal hiervoor ingerichte ondergrondse ruimten, de "ijskelders". Een typisch, nog bestaande, voorbeeld van zo'n ijskelder is deze bij het kasteel van Wijnendale.

Ook Oostende had een paar ijsputten. Dhr. G. BILLIET vermeld er een, omstreeks W.O. I, achter de huidige H. Hartkerk (1). Andere bronnen vermelden een ijsput in de later opgevulde put ter hoogte van de Oostendse Tennisclub.

Maar het vroom niet elke winter. In de zachte winters deed zich de nood naar ijs voelen. Vanaf het begin van de 19de eeuw begon men met het vervoer van ijs over zee. Er ontstond een levendige handel in ijs. Met als gevolg dat het aantal ijskelders steeg.

Ook Oostende had in de 19de eeuw verschillende ijskelders. De heer Frans VERBANCK publiceerde hierover enkele gegevens (2). De laatste ijskelder te Oostende, de zogenaamde ijskelder van HAMMAN op de Slachthuiskaai (nu Brandariskaai) van het Hazegras werd voor een paar jaar afgebroken om plaats te maken voor het nieuwe Postgebouw.

Reder HAMMAN liet die in het begin van deze eeuw bouwen, nadat hij zijn vorige ijskelder, op de Zuidlaan (nu Alfons Pieterslaan), had moeten opgeven omdat het gebouw werd afgebroken.

In de 19de eeuw was Noorwegen de ijsleverancier van West-Europa. In noorse schoeners werden hele scheepsvrachten aangevoerd. In ons museum staat nog een model van zo'n noorse schoener de "Oskar fran (van) Marstrand". In de zomer bracht hij kreeften en andere zeevruchten naar onze stad en in de winter ijs.

Rond de eeuwwisseling werd op Sas-Slijkens een eerste ijsfabriek opgericht. Toen deze installatie goed begon te draaien ging, voor Oostende, geleidelijk aan de florissante trafiek van vervoer van ijs over zee teloor.

Als gevolg hiervan verloor de ijskelder van HAMMAN zijn functie. Na de eerste wereldoorlog werd er geen ijs meer in bewaard. Het gebouw werd daarna betrokken door de smederij van dhr. Oscar SCHOCKAERT. Na de tweede wereldoorlog huisde daar een firma die vis inzoutte. De naam "HAMMAN" bleef echter in grote letters op de

zijgevel staan en de Oostendenaars hadden het steevast over "den ieskelder van Hamman".

Voor de meeste mensen is het vervoer van ijs over zee een minder gekend aspect uit de geschiedenis van de scheepvaart. En toch was dit, gedurende een bepaalde periode, een zeer belangrijke tak van de bedrijvigheid; Gedurende gans de 19de eeuw werden hele vloten ingezet om ijs te vervoeren naar alle mogelijke plaatsen op de wereld (3).

De oorsprong van het ijstransport over zee lag bij de amerikaan Frederic TUDOR. Toen in 1805, in de Caraïben, een gele-koorts epidemie uitbrak die duizenden slachtoffers maakte, was er voor de behandeling van de zieken een grote nood aan ijs. Frederic TUDOR liet 130 ton ijs kappen uit een vijver en verscheepte die vanuit Boston naar Martinique.

Financieel was de operatie een flop. Maar TUDOR liet niet af. Hij ging na waar de oorzaak van de mislukking lag. Die lag bij de isolatie van het gebruikte schip. Hij liet het schip beter isoleren. Daarna kocht hij een reeks vijvers op die hem het nodige ijs konden leveren en tegen 1812 waren zijn ijsleveringen aan Westindië renderend. Door het uitbreken van de Brits-Amerikaanse oorlog in 1812 was hij verplicht zijn handel te verleggen naar Jamaica waar hij in Kingston een ieskelder liet bouwen. De handel raakte meer en meer bekend en de vraag om ijs steeg, voornamelijk vanuit de grote steden van de zuidelijke Verenigde Staten : Charlestown, Savannah en New Orleans.

In mei 1833 verscheepte hij zijn eerste scheepslading ijs, 180 ton, naar Calcutta. Het schip de "TUSCANY" was het eerste schip dat ijs vervoerde naar het verre oosten. Het zeilde 20.000 mijlen, passeerde tweemaal de tropen en leverde tweederde van zijn cargo af. De rest was onderweg gesmolten. In Calcutta bouwde men prompt een ieskelder, later hierin gevolgd door Madras en Bombay, en een regelmatige ijslijn werd op deze streken ingelegd.

In 1834 werd een eerste lading ijs naar Rio de Janeiro gezonden en tegen 1850 was de handel uitgebreid tot Burma, China, Batavia, Yokohama en zelfs Perzië. Er werden hele vloten schepen ingezet om deze verre ijshandel te bedienen.

Er was ook een amerikaanse poging om ijs uit te voeren naar Engeland, maar die poging mislukte. Engeland en de rest van het oude continent kregen hun ijsaanvoer uit Noorwegen en daar bleef het bij.

Vanaf 1755 werden er pogingen gedaan om kunstijs te maken. Het duurde echter meer dan een eeuw eer de eerste ijsmachines op een renderende manier werkten. Vanaf 1879 werden de eerste scheepsladingen diepgevroren vlees van Australië en de USA naar Europa verscheept. Vanaf 1882 voerde ook Nieuw Zeeland diepgevroren vlees uit naar Europa. De inzet van de ijsmachines in die verre landen en aan boord van de schepen betekenden het einde van een epoque. Niet lang daarna stopte de ijshandel van de USA naar de tropen.

De inlandse handel in ijs duurde in de USA nog tot in de eerste jaren van de 20ste eeuw. In Europa bleven de noorse schoeners ijs aanvoeren tot in 1914. Het was omtrent die periode dat men in de

ijskelder van HAMMAN de activiteiten stopte. De ijskelder van Scarborough op de kust van Yorkshire werd in 1972 afgebroken terwijl die van HAMMAN het uithield tot 1993.

Hiermee verdween in Oostende de laatste herinnering aan een handel over zee die iets meer dan een eeuw duurde.

Bronnen.

- (1) G. BILLIET. De Ijsput en omgeving. De Plate, okt 1976, blz. 4 en 5
- (2) F. VERBANCK. De Ijskelders van Oostende. De Plate, okt 1974, blz. 10 en 11.
- (3) Nautical Magazine. Vol. 213, jan to june 1975, page 221-224.

HEDENDAAGSE BEELDENE KUNSTENAARS IN OOSTENDE (8)

door Norbert HOSTYN

112. Christine HOFMAN

Kunstschilderes uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biennale voor Amateurschilders "Teveo", 1985 met

- Wapenplein Oostende
- Het strand
- Kapellestraat Oostende

Schildert omzeggens exclusief het hedendaagse Oostende.

Woonde Christinastraat, 55.

113. Gerard HOLMENS

° Oostende, 1934. + Mougins (Fr) 4 januari 1995

Beeldhouwer; studies aan de Sted. Kunstacademie van Oostende (1951-53), de Academie van Antwerpen (1955-56), die van Gent (1957-58) en aan "La Grande Chaumière" in Parijs, bij Ossip ZADKIN; ca. 1955 vertrok HOLMENS van een gestyleerde figuratie: vegetale composities en imaginaire dieren; zijn zoeken leidde in 1965 tot mobiele steensculpturen; na een reis in Ierland ontstond de beeldencyclus "De Stilte"; woont sedert 1981 te Vieuzos in Frankrijk (Ht. Pyr.); daar ontstond een totaal nieuwe reeks werken, een soort neoromantische of neo-symbolistische figuratie, rond de thematiek van tafel, stoel, voertuig, en beladen met de symboliek van leven en dood; zin en zinloosheid, erotiek, fatum, verschrikking...; auteur van het Léon Spilliaertmonument (1964; plantsoen Canadaplein, Oostende).

Musea : Antwerpen, Middelheim. Verz. Belgische Staat; Blankenberge, Gemeentel. Verz. ; Bredene, Gemeentel. Verz.; Detroit, Institute of Arts; Hasselt, Prov. Mus. Begijnhof; Jeddah, Gemeentel. Verz.; Knokke, Gemeentel. Verz.; Kortrijk, M.S.K.; Leuven, Verz. K.U.L.; Luxembourg, Musée de l'Etat; Oostende, M.S.K.; Oostende,

P.M.M.K.; Verz. Prov. Henegouwen; Sint-Eloois-Winkel,
Parochiekerk : doopvont.

Lit. : Gerard Holmens. Beelhouwwerk 1958-1968, Oostende (Galerij
Atelier), 1969; Gerard Holmens. Cyclus De Stilte, Gent;
s.d.; E. DE KEYSER, La sculpture contemporaine en
Belgique, Brussel, 1972; Steen in de hedendaagse
Belgische kunst (tentoonstellingscatalogus), Brussel
(Atelier 340), 1983; N. HOSTYN, Catalogus
beeldhouwwerken, Oostende (M.S.K.); N. HOSTYN, Gerard
Holmens (tentoonstellingscatalogus), Oostende (M.S.K.),
1990.

114. René HOSTYN

Kunstschilder uit het amateurscircuit; vnl. marines. Hoofdberoep
musicus. Woont te Brugge.

115. Nicole HOUBEN

Kunstschilderes uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e
Biënnale voor Amateurschilders "Teveo", 1985 met :

- Morgenstemming
- Na de storm
- Branding

Woonde in 1985 : Pycke de ten Aerdelaan, 23.

116. Joris HOUWEN

° Lichtervelde, 1925.

Kunstschilder; autodidact; baatte in Oostende de bekende
kunstgroep "'t Kroegske" uit in de zestiger jaren; o.a.
landschappen.

Musea : Oostende, M.S.K.

117. Emiel HUION

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale
voor Amateurschilders "Teveo", 1985 met :

- Leiebocht
- Het Ensorkerkje nu
- Zomergloed

Woonde in 1985: Zeedijk, 138.

118. Heinz JACOBS

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale
voor Amateurschilders, 1985 met :

- Zeilboten
- Distels en vlinders

Woonde in 1985 : Ijzerstraat, 17.

119. Georges JACOBSEN

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale voor amateurschilders, 1985 met :

- Duinen
- Vissersboten - Oostende
- Vissersboten - Nieuwpoort

Woonde in 1985 : Maurice Sabbestraat, 11.

120. Roger JACOBSEN

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders "Tevest-Ebes", 1989 met :

- Zuilengang in een klooster
- Sacré Coeur - Montmartre
- De Teide - Ténérife

Woonde in 1989 : P. Benoitstraat, 46.

121. Frans JANSSENS

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders "Teveo", 1985 met :

- Eerste zomerstralen
- Kalm weekend
- De beste kindervriend

Woonde in 1985 : Schaperijkreekstraat, 16.

122. F. JONCKHEERE

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders "Teveo", 1985 met :

- Op stap in de duinen
- Storm in de duinen
- De gouden zee

Woonde in 1985 : Dr. Ed. Moreauxlaan, 175.

123. KAMAGURKA (pseud. van Luc ZEEBROEK)

° Nieuwpoort, 1956.

Kunstschilder, striptekenaar; leerling van de Kunstacademie te Gent.

Lit. : Knack Weekend, 31 maart 1993.

124. Pauwel KENNES

° Rumbeke, 1940.

Kunstschilder; studies aan de Stedelijke Academie voor Schone Kunsten te Brugge; lid van "Vimak" samen met Karel DEMAREST en Jan-Karel VERBEKE; laureaat Europaprijs voor Schilderkunst van de

Stad Oostende 1978 (bronzen medaille); landschappen en natuurimpressies in een abstraherende stijl.

Musea : M.S.K. Oostende.

Lit. : Oostendse kunstenaars nu (tentoonstellingscatalogus), Oostende-Maastricht, 1992.

125. Joël KERMARREC

° Oostende, 1939.

Kunstschilder van Franse afkomst, verwant met Félix LABISSE; zijn werk is een soort synthese tussen surrealisme, pop-art, op-art en non-figuratie.

Musea : M.S.K. Oostende.

Lit. : Joël Kermarrec (tentoonstellingscatalogus), Brussel (Galerie Withofs), 1971; Joël Kermarrec (tentoonstellingscatalogus), Köln (Galerie Gmurzyska-Bargera) 1971; Joël Kermarrec (tentoonstellingscatalogus), Paris (Musée d'Art Moderne de la Ville de Paris), 1973.

126. Margot KNOCKAERT

° Oostende, 1910.

Kunstschilderes; leerlinge aan de Oostendse Kunstacademie bij Antoine SCHYRGENS; stillevens, marines, bloemstukken in aquarel.

Musea : Oostende, M.S.K.

127. Nicole KNOCKAERT

Kunstschilderes uit het amateurscircuit. Deelname aan de 7e Biënnale voor Amateurschilders "Teveest-Ebes", 1989 met :

- Boerendroom
- Valavond
- Sneeuwzicht

Woonde in 1989 : Torhoutsesteenweg, 127.

128. Werner KODAZ

Kunstschilder uit het amateurscircuit. Deelname aan de 5e Biënnale voor Amateurschilders "Teveo", 1985 met :

- Beweging
- Zonsondergang
- Schepping

Woonde in 1985 : Madeliefjeslaan, 9.